

GIMNAZJUM 112

im.Króla Jana III Sobieskiego

Warszawa

ul. Solipska 17/19

**SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI**

ROK SZKOLNY

2014/2015

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

WPROWADZENIE

Nowoczesne programy profilaktyczne stawiają sobie za cel wyposażenie swych odbiorców, nie tylko w rzetelną wiedzę, ale także w ważne umiejętności, przy czym wykorzystuje się aktywne metody pracy z grupą. Coraz większą wagę przywiązuje się do uczenia umiejętności odpierania presji społecznej, rozwijania postaw osobistego zaangażowania, umiejętności radzenia sobie z emocjami (stresem), uporządkowania systemu wartości oraz do **budowania pozytywnych przekonań normatywnych**.

Tradycyjne formy, jak wykłady i prelekcje, łączy się z treningiem umiejętności psychologicznych i społecznych.

Coraz lepsza znajomość rozmaitych czynników ryzyka i czynników chroniących umożliwia wprowadzenie do programu, oprócz informacji o zagrożeniach, innych **strategii profilaktycznych: edukacyjnych i alternatyw**.

Współczesny model programów profilaktycznych zakłada jako cel **promocję zdrowia**. Poprzez dialog i aktywne uczestnictwo w programie, działania prowadzone są systematycznie i obejmują edukację uczniów, rodziców i nauczycieli.

Efekty podejmowanych działań to nabywanie umiejętności do odmawiania, podejmowania decyzji, budowania pozytywnego obrazu własnej osoby, budowanie dobrych relacji z ludźmi.

Program ma charakter **długofalowy**. Elementy programu dostosowane są do pracy z grupą klasową lub społecznością szkolną. Uwzględniona została też możliwość indywidualnej pracy z uczniem podejmującym działania ryzykowne.

Podejmowane działania profilaktyczne pomagają uczniom

- W kształceniu umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych
- Pogłębiają wiedzę na temat zachowań ryzykownych
- Rozwijają świadomość w różnicowaniu zachowań dobrych i złych

Poszczególne zadania Szkolnego Programu Profilaktyki realizowane są w ciągu trzyletniego cyklu nauczania w Gimnazjum, dostosowane do potrzeb i oczekiwań wychowawczych szkoły.

CELE PROGRAMU

Cele główne

1. Wczesne zapobieganie zjawiskom przemocy, uzależnień poprzez budowanie właściwego środowiska wychowawczego.
 - Działania adresowane do młodzieży
 - Działania adresowane do rodziców
 - Działania adresowane do nauczycieli
 - Współpraca ze społecznością lokalną
2. Kształtowanie rozwoju osobowego ucznia i propagowanie zdrowego stylu życia poprzez budowanie prawidłowych postaw społecznych, rozwijanie zainteresowań i prowadzenie zajęć alternatywnych.

Cele pośrednie

1. Edukacja uczniów:
 - Kształcenie kluczowych umiejętności funkcjonowania w rolach społecznych:
 - umiejętność budowania właściwej samooceny
 - umiejętność radzenia sobie ze stresem
 - umiejętność wyznaczania celów życiowych
 - umiejętność rozwiązywania konfliktów i komunikowania się z innymi
 - Kształcenie normatywnych przekonań i oczekiwań
2. Szkolenia dla nauczycieli doskonalące umiejętności wychowawcze w relacjach uczeń – wychowawca.
3. Współpraca z rodzicami – dążenie do utworzenia jednolitego frontu oddziaływań wychowawczych.
4. Tworzenie kompleksowego systemu działań chroniących rodzinę i dziecko. Współpraca z samorządem i instytucjami wspomagającymi szkołę.

PODSTAWOWE TREŚCI PROGRAMOWE:

1. Uczniowie zapoznają się ze szkolnym programem profilaktyki
2. Uczniowie znają cele wychowawcze programu, system interwencji i konsekwencji
3. Wszyscy nauczyciele tworzą jeden front oddziaływań

OCZEKIWANE EFEKTY

W wyniku podjętych działań programowych:

1. Młodzież może pogłębiać **wiedzę i świadomość** na temat zachowań, które niosą ryzyko. Jasno określony system wymagań, otwartość na problemy, konsekwencje w reagowaniu wzmocni efekt naszych oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych.
2. Uczniowie będą mieli szansę nabyć umiejętności rozpoznania zachowań ryzykownych.
3. Uczniowie będą bardziej odpowiedzialni i dojrzałi społecznie.
4. Można oczekiwać lepszej współpracy nauczycieli z rodzicami.
5. Możliwe jest podejście systemowe i ujmowanie profilaktyki w aspekcie problemowym.
6. Możliwe będzie dokonanie ewaluacji działań profilaktycznych.

WNIOSKI

1. Ustalenie wspólnych zasad (opracowanych przez zespół wychowawców i pedagoga) oraz sprawnie funkcjonujący system konsekwencji wychowawczych (pozytywnych i negatywnych) ograniczy w znacznym stopniu zachowania ryzykowne: agresję, palenie papierosów, spożywanie alkoholu.
2. W pracy wychowawczej z uczniami należy zwracać szczególną uwagę na istnienie przemocy psychicznej. Jest ukrywana przez uczniów (zarówno oprawców, jak i ofiary).
Sposób i treść komunikacji między uczniami stanowi o klimacie panującym w zespole klasowym. Dobry kontakt wychowawcy z uczniami pozwoli na szybkie rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy psychicznej. Z tego względu istotne znaczenie mają warsztaty umiejętności wychowawczych, realizowane przez wychowawców.
3. Opracowanie systemu oddziaływań wychowawczych i profilaktyki nie jest zadaniem jednorazowym. Skuteczność podejmowanych działań powinna być omawiana w zespołach wychowawców w celu podejmowania ewentualnych zmian.

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
I. WDROŻENIE DO REALIZACJI ZASAD SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI 1. Przedstawienie programu profilaktyki na Radzie Pedagogicznej. 2. Opracowanie programu działań wychowawczych w klasach I – III	Omówienie, uzyskanie akceptacji i przyjęcie do realizacji. Poinformowanie uczniów o wdrożeniu szkolnego programu profilaktyki. Godziny wychowawcze, poranki na poziomach klas. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat zachowań ryzykownych.	Rada Pedagogiczna Uczniowie klas I-III Uczniowie klas I-III	Beata Wilkowska – pedagog Wychowawcy klas, pedagog. Wychowawcy klas.	IX Pierwsze lekcje organizacyjne we wrześniu. IX

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
3. Omówienie w zespołach klasowych Regulaminu Ucznia, zasad BHP.	Lekcje wychowawcze.	Uczniowie klas I-III	Wychowawcy, dyrektor.	IX
4. Diagnoza i ocena sytuacji wychowawczej szkoły	Przeprowadzenie ankiety we wszystkich klasach (ankieta nr 1). Omówienie wyników ankiety na posiedzeniu Rady pedagogicznej i na porankach klas i sformułowanie wniosków do dalszej pracy.	Uczniowie klas I-III	Wychowawcy klas, pilotuje pedagog, opr. I. Jankiewicz	Zgodnie z harmonogramem mierzenie jakości szkoły
5. Integracja uczniów klas pierwszych	Wyjazd integracyjny – zajęcia zgodne ze szkolnym programem integracyjnym	Uczniowie klas I	Wychowawcy klas, pedagog szkolny i psycholog	IX
6. Kontynuacja wdrażania procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych	Zapoznanie pracowników z procedurami	Nowi pracownicy	Pedagog	IX
Ustalenie zasad i konsekwentne ich przestrzeganie	Zasady: Reagować natychmiast na każde zachowanie ryzykowne Prowadzić systematyczne cykle rozmów, aż do zniknięcia problemu Obserwować zachowania uczniów również z wykorzystaniem monitoringu	Uczniowie,	Nauczyciele	Praca ciągła

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
Kontrola i obserwacja miejsc, w których może dochodzić do różnych form przemocy i zachowań ryzykownych II. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA 1. Propagowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży. 2. Prowadzenie działalności informacyjnej na temat używek, narkotyków i dopalaczy.	Systematyczne dyżury nauczycieli w szkole i na terenie przyszkolnym Prowadzenie Kart Interwencji Uczestnictwo w programie „Szkoła promująca zdrowie” Pogadanki zdrowotne. Spotkanie z lekarzem, pielęgniarką – zdrowa dieta Kontrola asortymentu sklepu, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Lekcje w klasach	Uczniowie klas I-III Uczniowie klas I-III	J. Heropolitańska-Janik Wychowawcy, pielęgniarka, lekarz. Wychowawcy, pielęgniarka, pedagog	IX-VI IX-VI

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
3. Organizacja konkursu nt. zdrowego żywienia i profilaktyki zaburzeń odżywiania „Piramida”	Konkurs wiedzy	Uczniowie klas I-III	Pedagog , p. Joanna Heropolitańska - Janik	X - XI
4. Edukacja nauczycieli	Seminarium dla Rady Pedagogicznej – wg. potrzeb.	Rada Pedagogiczna	Firma zewnętrzna	IX-XII
III. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH				
1. Prowadzenie działalności informacyjnej na temat uzależnień i skutków zachowań ryzykownych., w tym przemocy	Lekcje w klasach według programu działań wychowawczych Realizacja programów profilaktycznych; Kl.I- Integracja, przemoc Kl.II Cyberprzemoc Kl.III – narkotyki i inne substancje psychoaktywne. Realizacja programu profilaktycznego – „Odpowiedzialność prawna nieletnich	Uczniowie klas I-III	Wychowawcy klas i pedagog szkolny, firma zewnętrzna	IX-XII
2. Edukacja prawna młodzieży	Realizacja programu profilaktycznego – „Decyduję świadomie”	Uczniowie klas pierwszych Uczniowie klas pierwszych	Wydział Prewencji KRP III, koordynuje pedagog. Wydział Profilaktyki Straży Miejskiej, koordynuje pedagog.	XI X

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
3. Profilaktyka uzależnień.	Kontynuacja programu we współpracy z Samorządem Uczniowskim i Wolontariatem Szkolnym Realizacja programu z udziałem uczniów w poszczególnych klasach	Uczniowie	Pedagog szkolny i opiekun Samorządu Uczniowskiego i Wolontariatu	IX-VI
4. Opracowanie i wdrożenie naprawczego programu wychowawczego dla klas, w których występuje zjawisko przemocy, nieporozumienia i konflikty i stosowanie środków odurzających	Realizacja programów naprawczych dla poszczególnych zespołów klasowych: - rozmowy indywidualne z uczniem przejawiającym zachowania ryzykowne - działania interwencyjne w przypadku podejrzenia stosowania środków odurzających, spotkania z rodzicami - pogadanki dla rodziców uczniów zagrożonych uzależnieniem	Uczniowie	Dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele.	Praca ciągła
5. Organizowanie działań alternatywnych dających możliwość rozwinięcia zainteresowań i osiągnięcia sukcesów, np. sportowych,	Ankieta nt.: potrzeb uczniów w zakresie zajęć pozalekcyjnych Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych	Uczniowie klas I - III	Koordynuje pedagog – opracowanie psycholog Nauczyciele	IX IX-VI

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
muzycznych, plastycznych; rozwijania kontaktów społecznych, nawiązywania przyjaźni, pogłębiania wiedzy o sobie i otoczeniu.	dla uczniów klas I – III. Propozycje: koła przedmiotowe, koło plastyczne, teatralne, zajęcia sportowe, koło informatyczne, dziennikarskie, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Klub Pomocy Koleżeńskiej. Koncerty szkolne w wykonaniu młodzieży. Przegląd twórczości artystycznej klas, piknik - KFAK		SU, wolontariat, wychowawcy, pedagog szkolny	
6. Prowadzenie szkolnych mediacji rówieśniczych	Spokania mediacyjne	Uczniowie	Pedagog szkolny	Wg potrzeb
7. Edukacja rodziców	Spotkanie z rodzicami uczniów klas pierwszych – „Zachowania ryzykowne wśród młodzieży”. Zapoznanie z „Procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych” Seminarium dla rodziców – „Narkotyki i dopalacze”, inne w ramach potrzeb Konsultacje i poradnictwo dla rodziców.	Rodzice uczniów klas pierwszych Rodzice uczniów klas I - III Rodzice uczniów klas I-III	Wychowawcy klas, pedagog Pedagog szkolny	IX-XI XI IX-VI

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
8. Edukacja nauczycieli	Szkoleniowa Rada Pedagogiczna wg potrzeb.	Rada Pedagogiczna	Pedagog	IX - VI
9. Kontynuacja szkolnego programu „Szkoła bez przemocy”	Zapoznanie uczniów z zasadami programu. Opracowanie i wdrożenie własnego planu działań. Ocena podjętych działań.	Uczniowie	Pedagog, wychowawcy	X-VI
IV. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI				
1. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami samorządowymi i pozarządowymi: - Wydział Oświaty i Wychowania - Wydział Profilaktyki i Promocji Zdrowia - Poradnia Psychologiczno-	Diagnozowanie potrzeb i organizowanie pomocy	Uczniowie	Pedagog, psycholog	Wg. potrzeb

ZADANIA	FORMY REALIZACJI STRATEGIE DZIAŁAŃ	ODBIORCY	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ	TERMIN
Pedagogiczna - Ośrodek Pomocy Społecznej - Klub Sportowy „Przyszłość” - PKPS - WCPR - PARPA - KRP III – Wydział ds. Nieletnich - Sąd Rodzinny i dla Nieletnich - Świetlica środowiskowa				

Program: - zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu

- zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu